

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 10 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 248. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1913. október 28

Leszállították a német bankrátát

A német birodalmi bank tegnap délelőtt a hivatalos bankrátát 6 százalékról 5 százalékra szállította le. Hosszu ideig tartó abnormis pénzfeszültség korszakának kedvezőbbre fordulását jelenti ezen örvendetes esemény. 1912. nov. 14-ikén történt a német hivatalos bankrátának 5 százalékról 6 százalékra való felemelése és ezen idő óta a Reichsbankot állandóan ezen szokatlanul magas kamattételnek érvényben tartására kényszerítette a háborus külpolitikai horizont és az ennek folyamánaképpen bekövetkezett pénzkrisis és gazdasági feszültség.

A kontinentális piacoktól többé kevésbé független és inkább tengerentuli nagykiterjedésű gyarmatai igényei után igazodó Angol-Bank megkísérelte ez év folyamán egy ízben a kamattétel leszállítását, de rövid időköz után ismét kénytelen volt a kamattételt felemelni. Ezen jegybank kamatlábpolitikája bennünket egyébként is ugyszólván csak indirekte érdekel, amennyiben a londoni piaccal összeköttetésünk intenzívnek alig mondható.

Ugy a politikai rokonság, mint ezzel mindenestre kapcsolatosan az utóbbi évek során fokozódóan erősödő gazdasági és pénzügyi kapcsolatok reánk nézve az összes kontinentális jegybankok közül legnagyobb fontosságúvá teszik a Német Birodalmi bank magatartását. Hiszen utolsó pár esztendő alatt történt állami hitelműveleteink főfaktorai a Magyar általános hitelbankkal szoros összeköttetésben álló ugynevezett Rothschild-csoport német-

országi tagjai voltak s utolsó állami szükségleteink ellátását főképen a politikai szövetségben élő Németország vállalta magára.

Midőn örömmel regisztráljuk a német bankráta leszállítását s mérlegeljük ennek horderejét, az esemény nagy fontossága mellett óvakodnunk kell, hogy annak reánk való kihatását tulbecsüljük. Németországnak meg vannak a maga nagy belső szükségletei és ha az ipar és kereskedelem nem is sujtatott oly erős mértékben a háborus situációk által, mégis nagy ipari és kereskedelmi igények várnak kielégítésre a pénzviszonyok könnyebbülésével.

Mindenestre először kilátást nyújt a német ráta leszállítás arra, hogy a többi kontinentális jegybank is követni fogja példáját s a külföldi pénz olesőbbodásának hazai hiteléletünk is lassanként áldásait elnyerni fogja.

Erősen látba esik a belföldi pénzpiac alakulásának mérlegelésénél azon körülmény, hogy az őszi kampagne közepén állunk, mielőtt joggal lehetne számítani arra, hogy jegybankunk is a jelenlegi 6 százalékos bankráta leszállításának kérését napirendre tűzheti.

Ma az októberi ultimó előtt még mindig mintegy 146 millió adóköteles bankjegyforgalom terheli jegybankunkat, mely adóköteles állományt nagyigényűnek ismert októberi ultimó legalább a kétszeresére fogja növelni, amely situációban nem lehet remélni, hogy belföldön a ráta leszállítás ez évben actualissá válhatik.

Ha a hivatalos ráta leszállításának ez évben akadályai is vannak,

azt mindenestre eredményezni fogja a német hivatalos kamatláb leszállítása, — és az ezt követő többi kontinentális jegybank tételeinek mérséklése, — hogy a magánkamatláb tételei, — amelyek ma a jegybank kamatlába körül culminálnak, míg kereskedelmi tárcaváltókra nézve 7 százaléktól 8 százalékgig emelkednek, nem jelentéktelen mérvben fognak successive csökkenni.

Örömmel köszöntjük tehát a német ráta leszállítást — mint egy abnormális pénzkrisisből normálissá alakuló folyamat első hatalmas és nagy horderejű etappeját.

A delegációk összehívása.

A delegációk összehívására vonatkozólag illetékes helyen már megtörtént a döntés. Nemsokára megjelenik a legfelsőbb kézirat, mely november 18-ára, keddre hívja össze a delegációkat. Gróf Tisza István miniszterelnök a közeli napokban Bécsbe jön, ahol még egyszer tanácskozás lesz a delegáció napirendjéről és a tárgyalás alá kerülő javaslatokról, melyet gróf Berehtold közös külügyminiszter mond el a delegációban, még pedig először a magyar külügyi albizottságban. Diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel várják a külügyminiszter beszédét, mert a lefolyt válság után ez lesz külügyminiszterünknek első hivatalos nyilatkozata a monarchia politikájáról.

Ha — ami most már bizonyosnak látszik — a magyar ellenzék is megjelenik a magyar delegáción, akkor az elhangzó kritikákra Berehtold és Tisza miniszterelnök fognak válaszolni és ezért szükséges Tisza előzetes bécsi útja.

Patkányok, házi és mezei egerek

kiirtására legjobb és legbiztosabb szerek a

MURIS készítmények,

mely más háziállatokra teljesen ártalmatlanok.

Kapható a lőraktárban:

FARKAS ISTVÁN

Apolló drogériájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/b. Telefon 13-02.

MEGTALÁLTÁK a patriárka holttestét

Bogdanovics Lucian karlócai patriárka rejtélyes eltűnése hónapokkal ezelőtt óriási szenzációt keltett nemcsak hazánkban, hanem külföldön is.

Eleintén azt hitték, hogy a Gastein mellett folyó Ache folyóban lelte halálát, de hogy a kutatások nem vezettek eredményre, a legkalandosabb híresztelések keltek szárnyra a sajtóban.

Egyes lapok szerint Amerikába szökött az egyházfejedelem, már látták is az Ujvilágban.

Végre is a hatóság hivatalos felhívást bocsátott ki, hogy az elhunyt főpap jelentkezék, mert ellenkező esetben halottá nyilvánítják.

Most végre megtalálták az Ache patakban s minden jel arra mutat, hogy véletlen szerencsétlenség áldozata a patriárka.

A holttest megtalálásáról a következő értesítések érkeztek:

Megkerült a holttest.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bogdanovics Lucian patriárka holtteste megkerült. Vaszilievics Emil dr fővárosi ügyvéd Bogdanovics Milos dr-nak a patriárka öccsének sógora a múlt hét csütörtöke óta újabb kutatásokat végeztetett a gasteini Ache folyó apadt medrében, az ottani halászokkal és kiszolgált utászokkal. Tegnap, vasárnap délután sikerült Klamsteinnál, a mely huszonhat kilométernyire van Gasteintől, az ottani hid alatti pillérek között a szerencsétlenül járt patriárka holttestét megtalálni.

A patriárka holtteste, amely két hónapig volt az Ache vizében, egészen el van torzulva, mindazáltal még felismerhető. A vízben lefoszlott a holttestről a ruha, csupán a cipők maradtak a lábán.

A patriárka holttestének fölfedezéséről azonnal értesítették a metropoliai adminisztrátort és a püspököket, mire Zupkovics püspök vezetésével Karlócaról küldöttség indult Gasteinbe, hogy a holttestet hivatalosan agnoszkálja és elföldelés végett Karlócarra szállíttassa.

Szalzburg, okt. 27. Hivatalos közlés szerint Bogdanovics patriárka holttestét tegnap Lend és Klamstein megálló között a vizzuhatagtól vájt hegyszakadékban (Klamm) találták meg.

Nyolc hétig a vízben.

Gastein, okt. 27. Az Ache vizállása az elmúlt napokban nagyon kiesiny volt és ezért a patriárka hozzátartozói ismét megkezdték a holttest után való kutatást. Vaszilievics dr., Bogdanovics sógora, aki ismét Gasteinben van, expedíciót küldött ki, amely a többi között Klamsteinbe is eljutott. Az expedíció tagjai voltak Wallner kerületi bíró,

Schneider csendőrmeister és több gasteini lakos.

Délután félkettőkor Schneider csendőrmeister a klammsteini hid közelében a part mellett észrevett egy összekuporodott holttestet. Azonnal odahívta az expedíció többi tagjait és hozzáálltak a holttest kiemeléséhez. Ez nem járt különös nehézséggel. A patriárka Böckstein mellett zuhant a folyóba nyolc héttel ezelőtt és addig a helyig, ahol megtalálták, a holttest huszonhat kilométernyi utat tett meg.

A szerb egyház intézkedése.

Bécs, okt. 27. A patriárka holttestének megtalálásáról értesítették az itteni szerb egyházat. Misics főesperes, aki a patriárkának személyes ismerője volt, ma Gasteinba megy, hogy az egyházközség részéről a holttestet agnoszkálja és az elszállításra vonatkozóan intézkedjék. A bécsi egyházközség a karlócai patriárkátussal egyetértően Bécsen keresztül Karlócarra viteti a holttestet és ott fogják eltemetni.

Igen sok rajta a horzsolás, sérülés és már oszlásnak is indult, de semmiféle jelet sem találtak, a mely támogatná azt a feltevést, hogy az egyházfőt meggyilkolták. Teljesen meztelen volt a patriárka holtteste, csupán az egyik lábán volt egy fűzős cipő. Feje majdnem egészen hiányzott és a fölismerése nem ment valami könnyen. Megállapították, hogy a cipő egy budapesti üzletből való. Azonkívül teljesen épen maradt az alsó állkapcsa és ebben találtak egy sajátos, rendkívül jellemző arany fogtömést, a melyről Vaszilievics dr azonnal megállapította a személyazonosságot.

A holttestét lefényképezték ott, a hol megtalálták és azután Gastein faluba szállították. Ott ma délután lesz a halottszemle.

A holttestet hazahozzák.

Karlóca, nov. 27. Joanovics Pál miniszteri tanácsos, aki most Karlócán időzik, a következőket mondotta:

Karlócaról Csirics fődiakónus az egyházi ruhával azonnal Gasteinba utazott. Ott a holttestet agnoszkálni fogják, azután megindul az eljárás a holttest átszállításának megengedésére. Ha az engedelmet megkapják, kettős koporsóba fektetik a holttestet, felöltöztetik egyházi ruhába, ellátják a halotti szentségekkel, fölmozzák a koporsót és Karlócarra hozzák. Hogy ez mennyi ideig fog tartani, azt nem tudják és így természetesen a temetés napja sincsen még meghatározva. Gruics Mihály adminisztrátor nincs itthon, hivatalos ügyben egyházmegyéjébe utazott, de a napokban valószínűleg visszajön.

— A holttest megtalálásával természetesen a patriárka holtta nyilvánítása tárgytalan lett és az erre vonatkozó eljárás megszűnik.

A holttest megtalálásának hírére Karlóca középületeire kitűzték a gyászlobogót és harangoztak a halottért.

Karlóca gyásza.

Karlóca, okt. 27. Általános harangzugás jelzi, hogy megtalálták Bogdanovics Lucian patriárka holttestét. A patriárkátusi palotán, a templomokon, kongresszusi palotán, köz-

épületeken, valamint számos magánházon fekete zászló leng. A lakosságon általános mély részvét és megindultság vett erőt. Gruics püspök adminisztrátort, aki egyházmegyéjében tartózkodott, valamint a többi püspököket értesítették a holttest megtalálásáról. Külön küldöttség utazik Gasteinba, hogy a patriárka holttestét beszentelje és idehozza, ahol ünnepiesen eltemetik. A temetés valószínűleg vasárnap, november másodikán lesz.

Joanovics kormánybiztos a múlt éjjel Budapestről ideutazott, hogy a metropoliai vagyontáráhozását folytassa.

A patriárka holttestének megtalálása következtében folyamatba tett ediktumi eljárás tárgytalanná vált és a kongresszus előmunkálatai immár sürgősen folytathatók.

A nagyváradai függetlenségi-párt választmányi ülése.

Előkészületek a városatyaválasztásokra.

A nagyváradai függetlenségi és 48-as párt választmánya vasárnap délelőtt ülést tartott, amelyből üdvözölték az országos függetlenségi pártot, helyeselve eddigi magatartását, — továbbá a decemberi városatyaválasztások alkalmából megalakították az intéző-bizottságot.

A választmányi ülésen Szokoly Tamás elnökölt.

Az ülés elején az elnök javaslatára elhatározták, hogy a városatyaválasztások alkalmából kerületenkint egészítsék ki a pártkereteket s alakítsák újból városrészenként az intéző-bizottságokat, hogy a jelölésekre nézve javaslatot tehesen a választmánynak.

Az indítványt elfogadták, az intéző-bizottságot a következőképp alakították meg:

Elnök: dr Adorján Emil.

Tagok: Ujvárosról dr Altmann Jakab kerületi elnök, Cser János, Kerekes Elek, Weisz Lajos kerületi alelnökök és Czeglédy Jeremiás.

Olasziból: dr Olasz Béla kerületi elnök, Tabéry Ármin, Láng József, Hann Lajos kerületi alelnökök és Kis Dávid.

Váraljáról: Schwartz Izidor kerületi elnök, Eisele Sándor, Siller Sándor kerületi alelnökök, Fried Ferenc és Feldmann Izidor.

Jegyzők: Korcsmáros László és Pásztor Ede.

Ezután dr Adorján Emil hosszabb beszédben vázolta, hogy egyes lapok azzal gyanúsítják meg a pártot, hogy az országos párt jelenleg követett taktikájára nézve nincsenek egyvéleményben a helyi párt kerületében. Ezt cáfolja s annak dokumentálására, hogy a nagyváradai függetlenségi polgárság együtt érez az országos párt taktikájával, s indítványozza, hogy a választmány fejezze ki bizalmát az országos párt iránt és ezt gróf Károlyi Mihály ügyvezető elnök útján távirati uton hozza tudomására.

SIRKOSZORUK

AJÁNLOM A N. É. KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE A SAS-PASSAGE ALATT LEVŐ VIRÁGÜZLETET, HOL

EGYSZERŰ ÉS A LEGDISZESEBB KIVITELŰ

SIRKOSZORUK

KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK. KIVÁLÓ

TISZTELETTEL Genda János műkertész.

A választmány az indítványt elfogadta s az üdvözlő sürgönyt azonnal utnak is indították.

A KATH. NÉPSZÖVETSÉG ÜNNEPÉLYE

Az új munkaprogramm.

*

A nyári vakáció után ismét hatalmas, intenzív munkába lépő Katholikus Népszövetség vasárnap délután tartotta első ünnepélyét. A Népszövetség nagyváradi szervezetének imponálóan hatalmas tábora zsúfolásig megtöltötte a premontrei főgimnázium disztermét, úgy hogy nagyon sokan ki is szorultak a teremből. Az ünnepély a nagyváradi keresztény-szociális akció ügyét hatalmas lépéssel vitte előre; mind a két szónok a keresztény-szociálizmus érdekében mondott lelkes, tüzes, hatásos beszédet.

Az ünnepélyt dr. Krüger Aladár, a Népszövetség helyi igazgatója nyitotta meg frappáns hatása, a lelkeket felvillanyozó beszéddel, amelyben rövid vonásokban vázolta a Népszövetség legközelebbi munkaprogrammját.

Lelke egész melegevel üdvözölte a népszövetségi testvéreket, amikor hosszú szünet után ismételen hatalmas arányokban kezdi meg, illetve folytatja munkáját a Népszövetség nagyváradi szervezete, amely mindig-mindig jobban és jobban bontogatja szárnyait, úgy hogy ma már több mint 1700 tagot számlálunk.

Mindenekelőtt megemlékezett Halottak napjáról, amely alkalommal a Katholikus Népszövetség elhunyt tagjai lelkiüdvéért külön gyászmisét fog mondatni. A Népszövetség a kivilágításra olesó áron fog gyertyákat bocsátani a tagok rendelkezésére, vegyen mindenki népszövetségi gyertyát, mert az ebből folyó jövedelem is a mi ügyünket szolgálja.

A Népszövetség első programja: folytatni azt az akciót, amit meghirdettünk. Tervbe vettük a központi Népszövetségi Otthon létesítését, addig is, amíg ez meglesz, kéri a velleceieket, hogy pártolják a vellecei Katholikus Kört. Népakadémiát létesítünk, ahol az iparosság, igazi, komoly tudományt fog kapni, nem pedig szabadkőműves maszlagot és ezzel sikerülni fog a szabadkőművesek által felállítani szándékolt munkásgimnáziumot lehetlenné tenni.

Ha meglesz a Kath. Kör új palotája, ott fogjuk tartani havonként az ünnepélyeket. A téli szezonban kedélyes háziestélyeket fogunk tartani.

Uj, hatalmas, keresztény akció indult meg Nagyváradon: a keresztény szociálizmus. A Katholikus Népszövetség teljes erejével fogja támogatni a keresztény szociális akciót és rajta leszünk, hogy minél jobban megerősödjének a keresztény szociális szervezetek. Ezek támogatását igazi apostoli mun-

kának mondotta, mert lelkeket ment meg a szociáldemokrata szervezetek váláspusztító irányától. Ennek az apostolkodásnak jutalma legyen a Mindenható, aki eddig is áldásával kísérte, ezentul is áldásával kísérje a nagyváradi Népszövetség működését.

Végül további lelkes munkára hívta fel a tagokat és az ünnepélyt megnyitotta.

Óriási, hatalmas éljenzés zugott fel.

Ezután Kresznerich Gyula váradvelecei káplán „Krisztus és a szocializmus” címen tartott nagyhatású beszédet. Azt fejtegette, hogy az igazi szociális gondolkodásnak Krisztus volt a megteremtője, ő hozta az emberek közé a legszebb szociális eszmét: a szeretetet. Kiemelte a mélységből, a megvetettségéből a szegény embert, egyenlővé tett mindnyájunkat. Az igazi szociálizmus csakis Krisztus eszméi alapján állhat. A jeles szónokot élénken megtapsolták mélyen szántó fejtegetéseier.

Lelkes éljenzés fogadta a szép beszédet, amely után Székely Lajos néhány dalt énekelt igen szépen dr. Várszeghy Lajos művészi zongorakiséréte mellett. Mindkettőjüket zajos tapsok jutalmazták a művészi színvonalon álló pompás előadásért.

Ezután Kocsán Károly tanító, keresztényszociálista párttitkár lelkes, szép beszédben fejtegette a keresztényszociálizmus célját. A szociálizmus fogja — úgymond megváltoztatni a világ areulatját, ez szüntetheti meg azt a sok igazságtalanságot, egyenlőtlenséget, nyomort, ez szüntetheti meg a munkásnép millióinak nyomorult sorsát. Ezt a nemes célt a szociáldemokrácia kizsákmányolta eddig magának, de ahelyett, hogy épített volna, csak rombolt, kipusztította az emberek szivéből a nemes, a szent érzéseket, igazság, gyógyir helyett hazugságot, maszlagot adott. A keresztényszociálizmus az igazi szociálizmus, az igazi szociálizmus igazságait akarja megvalósítani, kivinni az életbe. Csak a keresztényszociálizmus kezében vannak azok a nemes eszközök, amelyekkel a szociálizmus nagy fenséges céljait megvalósítani lehet. Élénk tüzzel fejtegette, hogy három dolgot akar a szociálizmus: gondoskodni a munkásnép anyagi helyzetéről, felemelni a munkásságot, kivinni a társadalom megbecsülését és politikai jogot a munkásságnak, hogy érdekei a törvényhozásban képviselve legyenek.

Zugó éljenzés és tapsvihár volt a megértő felelet a lelkeshangú beszédre, és az egész ünnepély frappáns hatásának az volt a legszebb bizonyítéka, hogy a jelenvolt keresztényszociálisták, akik közül bizony többen nemrégén még a vörösek táborában a Marseillest énekelték, most maguk kezdték a Hymnust énekelni és utánuk ezernyi-ezer ember hangján zugott fel a Hymnus fenséges imájára az Isten áldd meg a magyart!

A nagyváradi ujságírók egyesülete.

Az ujságírók szervezkedése.

Kétségtelen, hogy a nagyváradi zsurnaliztika a vidéki ujságírásnak központja. Ennek dacára sokkal kisebb jelentőségű városok ujságírói már rég szervezkedve vannak és nem egy városban oly erős testületet alkotnak, hogy Nagyvárad kénytelen volt most azok után haladni. A szervezkedés hiányát már régen érezte ez a testület, azonban épen az a nagymérvű elfoglaltság, mely az ujságírókat a közérdek védelmében állandóan az íróasztalhoz köti, nem engedte meg, hogy saját dolgaikkal is foglalkozzanak. Ezt a mulasztást fogják most pótolni az ujságírók, mikor egy egyesület keretében tömörülnek.

Az ujságírók vasárnap tartották meg alakuló közgyűlésüket, melyen kimondták, hogy szükségesnek tartják egy egyesület létesítését, amelyben összpontosulva az ujságírók érdekeit minden téren megvédelmezzék és előmozdítsák. Az alakuló gyűlés délelőtt fél 12 órakor volt a városháza tanácstermében.

A közgyűlésen a nagyváradi lapok munkatársai csaknem teljes számban jelentek meg. Fehér Dezső a Nagyváradi Napló felelős szerkesztője mint korelnök nyitotta meg a gyűlést. Pár szóban ismertette az összejevetel célját, majd felkérte Károlyi Józsefet, hogy az alapszabálytervezetet terjessze elő.

Az alapszabálytervezetet egyes módosításokkal egyhangulag elfogadta a közgyűlés. Az egyesület címe lesz: Nagyváradi Ujságírók Egyesülete. Célja az ujságírói kar erkölcsi és gazdasági védelme; a beteg és önhibájukon kívül állásnélkül maradt ujságírók segítése.

A tagsági díjakra vonatkozólag úgy alapodtak meg, hogy a rendes tagok, akik köré minden nagyváradi ujságíró tartozik, fizetésük arányában fizetnek tagdíjakat. Az alapító tagok 200 koronát fizetnek az egyesület pénztárába. Hegedüs Nándor indítványára kimondták, hogy segélyezésre a törzsvagyon alapkamatait, a tagsági díjak ötven százalékát, hangversenyek, estélyek bevételeit fordítják.

Az alapszabályok elfogadása után a tisztikar megválasztása következett. A választás titkos szavazás útján történt.

Az egyesület ügyvezető-elnökévé Marton Manót, az Uj Nagyvárad felelős szerkesztőjét, titkárrá Károlyi Józsefet, a Nagyváradi munkatársát, pénztárosá Antal Sándort, a Nagyváradi Napló munkatársát választották. A nyole tagból álló választmány tagjai lettek: Fehér Dezső, a Nagyváradi Napló felelős szerkesztője, Hegedüs Nándor, a Szabadság felelős szerkesztője, Gombos Béla, a Szabadság helyettes szerkesztője, Pásztor Ede, a Friss Ujság felelős szerkesztője, Vidosits Gyula és Tyll János, a Tiszántul munkatársai, Ligeti Ernő, a Nagyváradi

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruhaza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

Napló és Dutka Ákos, az Uj Nagyvárad munkatársai.

A számvizsgáló-bizottság tagjaiul Sas Ede, Laszky Ármin és Boros Jenő kiadókat választották meg egyhangulag.

A választások után Marton Manó ugya maga, mint a megválasztott tisztikar nevében megköszönte az ujságírók bizalmát és kijelentette, hogy a bizalomra munkájával minden tekintetben igyekezni fog részlegálni.

Értesülésünk szerint a választmány tagjai a legközelebbi napokban ülést fog tartani, ahol az egyesület munkaprogramját állapítják meg.

Az egyesület megalakítását a közönség a legnagyobb rokonszenvvel fogadta és már eddig igen sokan léptek be az egyesületbe, mint alapítók.

Nagy tüzvész Vedresábrányban.

Földönfutóvá lett hat család.

Tegnap délben még el sem hagyta a vedresábrányi harangozó a szokásos déli harangozást, mikor a község végén Érfancsika felől hatalmas lángok törtek fel. Pár perc múlva kétségbeesett földműves rontott be a körjegyzői irodába.

— Uram, ég a község! Tessék intézkedni!

Baranyi Gábor körjegyző azonnal alarmoztatta a lakosságot, mire tömegestől siettek a tűz oltására. A község felső részén Briskutz Illés kertjében gyulladt ki egy káoszalma, mire azonban a tűz oltására megérkeztek az emberek, már lángban állott a közeli istálló, ól és a lakóház is. Az emberek nagy erőfeszítéssel fogtak hozzá a tűz lokalizálásához.

Hiábavaló volt minden törekvésük a vedresábrányiaknak. Kevésnek bizonyult a tüzoltók ereje. Briskutz házáról átsaptak a lángok a szomszédos ház nádfedelére is s pár perc múlva már az is égett.

A tűz a nagy szél következtében egyre jobban terjedt s már félős volt, hogy az egész község elhamvad, mikor a körjegyző segítséget kért Érfancsika és Monospetri községétől is. A segítségül jött emberek sem tudtak segíteni. A tűz kitűnő tápot talált a száraz nádfedeleken.

Négy háznak még a környékét sem lehetett megközelíteni. Négy házon kívül égett mindenütt az ól és az istálló is. Erre újabb segítséget kértek Margitáról és Micskéről. Margitáról teljes felszereléssel vonultak ki a községi tüzoltók, Micskéről a esendőrok jöttek le a rend fenntartására.

Hosszu és erős munka után délután 4 órakor végre sikerült négy község támogatásával megakadályozni a tűz tovább terjedését. Ekkor már hat ház égett. Ebbe a hat házba minden oda pusztult. Elhamvadtak a melléképületek is, az udvaron össze-

gyűjtött takarmány készlettel egyetemben. Ódaégett minden élelmiszer is, amit télire gyűjtöttek össze.

Leégett Briskutz Illésnek, Popovics Jánosnak, Popovics Lászlónak, özv. Burka Lőrincének, Burka Jánosnak, Juhász Jánosnének a háza. A kár igen nagy. A veszteség annál érzékenyebben sújtja a károsultakat, mert semmi sem volt biztosítva és minden vagyonuk az volt, ami elhamvad.

A valósággal földönfutóvá lett családokat tegnap a szomszédoknál helyezte el a körjegyző ideiglenesen, addig, míg valamilyen módon segítenek rajtuk.

A tűz teljes eloltása csak a késő éjjeli órákban sikerült. A tegnap délután megtartott előzetes vizsgálat azt állapította meg, hogy a tűz gondatlanságból keletkezett.

Ugyanis Briskutz Illésnek a kertjében gyúfával játszottak a gyermekek és attól meggyulladt egy boglya szalma, melyről a házak tetejére vitte a szikrákat a szél.

A vizsgálat tovább folyik.

A Ház felosztása. Két nap óta az a hír volt elterjedve, hogy a kormány felosztja a parlamentet és új választásokat ír ki. Biztos helyről szerzett információ szerint a kormánynak egy percig sem jutott eszébe a parlament felosztása és új választások kiírása. De ennek a hírek legjobb cáfolata Tiszának az a kijelentése, hogy a kormány dolgozni akar, még pedig a jelenlegi többséggel.

Nem jönnek a bukeresti színészek Váradra

A váradiaiak sem mennek Bukarestbe. — Mozifelvételt rendez a Pathé Fréres Nagyváradon a János vitézből.

A bukeresti román nemzeti színház előtt két hónappal játszási engedélyt eszközöltetett ki a magyar kultuszminisztertől, hogy a társulat előadást tarthasson a főbb nemzetiségi fészkekben. Az engedély megadását nem nagy örömmel fogadták az illető városok, de nem lehetett vétót kiáltani a miniszteri rendelkezés ellen.

Egy-egy városban három estén át játszott volna a társaság, amelynek fellépésére bizonyára hatással lett volna a nemzetiségi külön érzés erősödésére.

A leggazdagabb, legexponáltabb tíz várost lefoglalták a bukeresti társulat számára.

A kedvenc városok között ott volt Nagyvárad is.

Eljött az idő, amikor a bukeresti társulatnak jelentkeznie kellett volna Nagyváradon. Állítólag október 29, 30 és 31 lettek volna ezek a napok. Azonban mi történik? . . . Mint lentebb látható, a nagyváradai Szigligeti színház kitűnő igazgatója, Erdélyi Miklós a színházi kommunikék útján közli velünk, hogy a szóban lévő három estére a *Buksi, Támlásszék 10 és Bizánc* című élvezetes magyar darabokat tűzte ki előadásra.

A Tiszántul munkatársa érdeklődött az igazgatónál, hogy történt ez a mellőzés, nem valami tévedés forog-e fenn?

Erdélyi Miklós: Nem tudok semmiről semmit. Engem nem keresett meg senki, hogy adjam át a színházat a bukeresti társulatnak. A város vezetősége sem intézkedett, hogy oda adták valakinek a színházat. Azért a repertoír rendes, mi nem várunk senkit.

A bukeresti társulat kirándulásával, — mely úgy látszik, hogy tekintettel a tekintendőkre és a közeledő téli időre, befagyott, — felmerült egy igen érdekes terv.

Az ugyanis, hogy míg itt a bukerestiek vendégszerepelnek, azalatt a

nagyváradai színtársulat átmenne a román fővárosba és három estén át három kitűnő magyar darabot adna elő.

A terv már az első pillanatban kivihtetlennek látszott, mert a román fővárosba nem olyan könnyű bejutni egy magyar társulatnak, mint fordítva. Pedig az volna az igazság, hogyha oda nem engedik be a magyar szót, itt se ághallasson a bukeresti színész.

S micsoda öröm lett volna a hatalmas, nagyszámu romániai magyarságnak, ha magyar szót hallott volna a színpadról!

Erdélyi Miklós erre a tervre vonatkozólag csak annyit mondott, hogy már nem aktuális. Hogy sajnálja, vagy örül rajta: azt diszkrétén elhallgatta.

A bukeresti kulturakció tehát befagyott — legalább is egyelőre. Különben is a nagyváradai színtársulatot most egy ujszerű izgalom tartja lázban. Hetek óta itt tartózkodik Botusecku A. román moziszínész, a Pathé Fréres mozicég daliás színésze. Botusecku tárgyalásokat folytat a nagyváradai színgazgatóval egy nagyszabásu mozifelvétél tárgyában.

A film előtt a nagyváradai színtársulat tagjai játszanák le a darabot, mely az eddigi kombinációk szerint a *János vitéz* volna. Az érdekes felvétel a jövő hónapban lenne meg s azt hisszük, hogy egyaránt diszere válnék ugy a váradai társulatnak, mint a magyar színi irodalomnak. A film természetesen nemcsak magyar mozik számára készülné, hanem első sorban a külföldnek s így egy nagy világméretű utra vinné a váradai színészetet.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek
Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készítettnek. Telefon 419

Toronykereszt megáldási ünnepély Bucsatelepen.

Szép és lélekemelő egyházi ünnepély folyt le vasárnap, október 26-ikán a Békésmegyében fekvő Bucsatelep községben. Egy évvel ezelőtt gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök bérmautájában a templom nélküli hitközséget is felkereste s a 20 év alatt itt letelepült, kizárólag napszámból élő szegénysorsu hívek lelki szükségét átlátva, — jóságos szívének atyai szeretetével vette azt oltalmába. Egy év leforgása alatt a hitközség iskoláját renováltatta, oltárfülkét emeltetett, a kath. olvasóköri építési költségeit fedezte, új paplakot építtetett, — ez év ápr. havában pedig 60000 koronás bőkezű ajándékával Jézus szent Szive tiszteletére 1000 lélek befogadására remek 2 tornyu templom építését rendelte el. A templom tervét Siegel Albin budapesti műépítész készítette, — a templomépítést pedig Schneider János és Mátyás gyulai építőmesterek vállalták el. Vállalkozóknak a legnagyobb dícséretet érdemlő buzgó törekvése folytán 14 heti szorgos munkával immár a templom tornyai is fölépültek s vasárnap tartották meg a toronykereszt megáldását és felteletét.

Az ünnepélyt szent mise előzte meg, mely alatt az éneket a templomon munkálkodó és munkájuk sikeréért hálátadó iparosok négyes kara látta el. Szent mise után a hívek körmenetben az épülő templom elé vonultak, hol a kereszt megáldására felkészített lombsátorban a hitközség lelkésze felolvasta a templomépítés történetének leírását magában foglaló emlékiratot.

Ezután az endrődi kerület közszeretben és tiszteletben álló esperese: Szirmay L. Árpád tb. kanonok mintegy 3000 ember jelenlétében megáldotta a templom keresztjeit. Alkalmi szent beszédében a kereszt jelentőségét fejtegette és a megyéspüspök áldozatkész atyai jóságát kiemelte.

Mikor a 80 klgrm. súlyu aranyozott vaskeresztet a 32 m. magas nagy torony kupolájára felvonták, — a keresztet feltevő iparos 4 alkalmi hódoló köszöntőt mondott a magasból. Őszentsége X. Pius pápára, Őfelsége a királyra, a templomépítő nagylelkű megyéspüspökre, a kerületi esperesre, a hitközség lelkészére, tanítójára, egyháztanácsára és a hitközség felvirágozására, végül lelkesen üdvözölte az egyházmegye minden papját és hívét.

Majd toronyzene rekesztette be az ünnepélyt.

A plebánián az egyháztanács megköszönte a szertartást készséggel teljesítő kerületi esperes buzgó fáradozását.

A templomépítő iparosokat a hitközség lakossága vendégelte meg ebéddel, az intelligencia pedig az új paplakban Csernay Géza lelkész szívesen látott vendége volt.

A hitközség az ünnepély alkalmából a

következő táviratban fejezte ki háláját és szeretetét a megyéspüspök előtt:

Megyéspüspök urunk ő Excellenciájának legkegyelmesebb jótevőjüknek a templomkereszt megáldási ünnepélye alkalmából gyermeki hálájukat és tántoríthatlan szeretetüket hódolattal fejezik ki Excellenciád lelki és testi javáért buzgón imádkozó

bucsatelepi hívei.

**A cipődivat
ujdonságai**

ARANYI

**cipőáruházába
megérkeztek.**

Telefon 512. sz.   Telefon 512. sz.

..HIREK..

* Személyi hir. Tisza Kálmán gróf tegnap Nagyváradon időzött és részt vett azon a tanácskozáson, amit az alispánnal tartottak egy nagyszabású árvédelmi munkálat tárgyában. Az értekezleten jelen voltak Tisza Kálmán gróf, Fráter Barnabás, Papp Elemér, Keszthelyi Zoltán. Legközelebb tudvalevőleg a Fekete-Körös ármentesítő Társulat a nagyszabású járásban nagyarányú árvédelmi munkálatokat fog végezni és ennek a részletes programját állapította meg a bizottság.

* Ülések a városházán. Nagyvárad város szinügyi bizottsága ma, kedden, október 28-án délután 5 órakor tartja ülését. — Holnap, szerdán délután 4 órakor pedig a nyugdíjbizottság tartja meg tegnaptól elhalasztott ülését.

A német császár Bécsben. Vilmos császár a vasárnapot Bécsben töltötte. Az utóbbi idők világeseményeiben Németország állásfoglalását egy-egy kérdésben a monarchiával szemben félremagyarázták. A németek uralkodója nyilván dokumentálni akarta, hogy változatlanok érzelmei szövetségéhez és meglátogatta királyunkat Schönbrunban. A két uralkodó találkozására szívélyes és barátságos volt. Vilmos császár fogadtatása a császárvárosban impozáns volt. A német császárt a német himnuszszal fogadták a katonai zenekarok. Kocsijából kiszállva, megölelte királyunkat, szívélyesen üdvözölte a főhercegeket és a 16. gyalogezred diszszázadának sora között ellépve, megszólította gróf Rex német nagykövetet és Szögyény-Marich Lászlót, majd nyitott kocsin

az uralkodók Schönbrunnba hajtottak. Délután egy órakor diszgalériában dejeuner volt.

A császár délután félhárom órakor Frank tábornok kíséretében elhagyta a schönbrunni kastélyt és felkereste a főhercegeket, valamint a főhercegnőket s leadta névjegyet a külügyminisztériumban Berchtold gróf részére is. Vilmos császár délután megjelent a német nagykövetségen, ahol teát szolgáltak fel. A német császár visszaérkezése után őfelsége felkereste lakosztályán magas vendégét. A két uralkodó huzamosabb időt töltött egymás társaságában. Este ebéd volt. Kilenc órakor Vilmos császár a petzingi pályaudvarról elutazott Wildparkba.

* Gyászmise az elhunyt népszövetségi tagokért. A Katolikus Népszövetség nagyváradi szervezete elhunyt tagjai lelki üdvéért minden évben gyászmisét mondott. Ez évben a gyászmisét október 30-án, csütörtökön délelőtt 9 órakor fogják bemutatni a Szent László templomban. A Népszövetség tagjai s az elhunyt tagok hozzátartozói hivatalosak az istentiszteletre.

* Országos Eötvös-ünnepély Budapesten. Tegnap tartották meg Budapesten az Eötvös emlékünnepelet. Az ünnepélyen az ország minden középiskolája képviseltette magát. A nagyváradi gimnáziumból Faith Ágoston tanár és két tanuló volt jelen a gyönyörűen sikerült és emelt hangulatú Eötvös emlékünnepeleten.

* Új ügyvéd. Dr. Steiner Lajos kitűnő sikerrel letette az ügyvédi vizsgát és ügyvédi működését Nagyváradon fogja folytatni, dr. Váradi Ödön ügyvédi irodájába lép be társul.

* Az ügyvédi kamara közgyűlése. A nagyváradi ügyvédi kamara 1913. évi november hó 9-én délelőtt 10 órakor, az ügyvédi kamara helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Dr. Adorján Emil s társai indítványa a h. kamarai ügyész javadalmának megállapítása tárgyában. 3. Dr. Kotzó Jenő s társai indítványa az esküdttörvény reformálása tárgyában a törvényhozáshoz beadott javaslat tekintetében állásfoglalás. Dr. Kotzó Jenő indítványával nagy és rendkívüli érdekes vita várható.

* A Pecébe fult. Tegnap délután a Szentjeromos-utca 11. számú házból Dehelán Mari napszámosnő 2 éves Flóra nevű gyermeke az utcára szökött és a ház előtt folyó Pece medrét áthidaló padlóra ment. Inaen beleesett a Pece vizébe. Az anya élesztési kísérleteket végzett rajta, azonban ez nem sikerült. Dr. Barna Ármin t. orvos a kis hullát megvizsgálta, konstataulta a vízbefulladásból eredő halált. Az esetet bejelentették a kir. ügyészségnek.

* Rájuk zuhant a fa. Tegnap délután fél 4 órakor Tóth Lajos napszámosnak (Deák-Ferenc-utca 13. szám. alatt lakik) 3 éves Béla és a 4 éves Erzsébet nevű leánya egy megkezdett farakás közé mentek játszani. A fák legurultak és Szabó Sándor favágó csak a gyermekek jajgatására lett figyelmes, de már ekkor a kis leány a bal arcán és karján, a kis fiú homlokán megsérült.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámbáz-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és műbuto-
rokat, teljes lakásberende-
zést, valamint mindennemű asztalos
munkákat. Állandó raktár bel- és kül-
földi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

* **Tisza Kálmán balesete.** Gróf Tisza Kálmán tegnap autón igyekezett Nagyváradra, hogy részt vegyen a Fekete Körös vizszabályozó társaság árvédelmi értekezletén. Az autón Müller Györggyel és Lazarevits főmérnökkel utazott a gróf. Nagyürögd mellett ki akartak kerülni egy paraszt kocsi s az autó az árokba fordult. Tisza gróf jobb arcáról a bőr lehorzsolódott. Az autó defektet kapott, mire kocsin jöttek be Váradra. Itt kimosták a gróf sebét és egy kissé megkésve ugyan, de megjelent az értekezleten.

* **Bachó helyett — Frycsaj.** Em-lítettük már, hogy Bachó István a budapesti honvédek karmestere ott hagyta az általa szervezett zenekart s Egyiptomba szerződött a khedive udvarába. Egyik budapesti lap most azt írja, hogy Bachó helyére a budapesti honvédek ezredparancsnoka Frycsaj Richardot, a nagyváradai honvédek kivaró képzettségű karnagyát szerződtette. A nevezett lap támadja Frycsajt, hogy Csehországból jött és egy szót sem tud magyarul. Ezek a híresztelések nem felelnek meg az igazságnak. Frycsaj magyar állampolgár, teljesen jól beszél magyarul, rendkívül képzett zenész, akinek távozását igazán sajnáljuk, mint pótolhatatlan veszteséget zenei életünkre. Viszont Budapestnek Frycsaj még Bachó után is határozott nyereség.

* **A nyilvános könyvtár jötevői.** Özv. Lakatos Edéné urasszony 25 kötet könyvet ajándékozott a nyilvános könyvtárnak 150 korona értékben, amely adományért a könyvtár vezetősége ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

* **Tiszti főszemle és a hadapródjelöltek szemléje.** A folyó évi november hó 4-én délelőtt 9 órakor megtartandó tiszti főszemlére megjelenő közöshad-seregbeli tartalékos havidijasok egy kitöltött személyi tudósítványt (Personalnachweis-t), az ajánlati jegyét (Widmungskarte-t) és az utolsó kinevezési okmányt, az orvosok ezenkívül még az előirt katonarvosi táskát is magokkal hozni tartoznak. A személyi tudósítvány 8. és 9. rovataiban a német nyelvű szöveg alá ennek magyarra való fordítása is beirandó és ezen rovatok tartalma hivatalosan igazolandó és pedig a nyilvános szolgálatban állóknál a közvetlenül előjáró hivatalfőnök, a magánvállalatoknál alkalmazottak és egyéb élethivatásuk részére pedig az illetékes járási tisztviselő által. Azon tartalékos havidijasok részére, kik a tiszti főszemlén bármely oknál fogva nem vehettek részt, f. évi november hó 14-én délelőtt 9 órakor a hadkiegészítési kerületi parancsnokságnál tiszti utószemle fog megtartatni, melynél a megjelenők azon előre nem látott okokat, melyek a tiszti főszemlén való megjelenésüket akadályozták, írásbelileg beigazolni kötelesek. A tartalékos (póttartalékos) hadapródok és egyenrangúak, valamint tartalékos (póttartalékos) hadapródjelöltek, kik ez év folyamán nem álltak tényleges szolgálatban és fegyvergyakorlatra sem voltak bevonulva, kötelezettek megjelenni a nagyváradai vartornatermében a folyó évi november hó 7-én 9 órakor kezdődő főszemlére. Az ezen főszemlére kötelezett egyének polgári ruhában jelennek meg és katonai igazolványi könyvükön kívül ugyanazon okmányokat kell magukkal hozni, mint a tiszti főszemlén megjelenő tartalékos havidijasok. Az ezen főszemlérelől valamely akadály miatt elmaradt egyének folyó évi november hó 17-én dél-

előtt 9 órakor a hadkiegészítési kerületi parancsnokságnál megtartandó utószemlére tartoznak megjelenni és elmaradásukat épp úgy mint a tiszti szemlérelől távolmaradt tartalékos havidijasok írásbelileg igazolni.

* **Óvás.** Több népszövetségi tag kérdést intézett a helyi vezetőséghez, hogy milyen eljárást kövessenek azokkal a könyvajánlók szemből, akik kiadják magukat katolikus művek terjesztőjének s előfizetést is gyűjtenek. Szíves tudomásul adjuk, hogy csak is azon ajánlók adjanak föl megrendelést, kik a helyi vezetőség pecsétjével és aláírásával ellátott igazolványt tudnak fölmutatni. Ha nem tudják fölmutatni, ne üljenek föl nekik, mert esetleges kellemetlenségért a Népszövetség nem vállalhat felelősséget.

* **Megölt az alkohol egy 4 éves gyermeket.** Lovag Pelhrimovszky Aladár volt honvédfőhadnagy és köztisztviselő felügyelő 4 éves Tibor fia vasárnap hirtelen rosszul lett. Gyomorgöres bántotta a kisfiút és az apja egy pár csepp rumot adott be, amitől a gyermek jobban is lett. Az apa kint felejtette a rumos üveget az asztalon és elment hazulról. A 4 éves Tibor, akinek ugylátszik megízlett az ital, felhasználta egyedülletét és nekiesett a tele üveg rumnak. Nagymennyiségű alkoholt nyelhetett a füeska, mert azonnal rosszul lett. Mire észrevették az alkoholemérgezést és orvost hívtak, a gyermek meghalt. Hulláját tegnap délután boncolták fel és megállapítást nyert, hogy a halált a nagymennyiségű alkohol okozta. A rendőrség a szülők ellen gondatlanság miatt megindította az eljárást.

* **Párbaj Horváth Miciért.** A mult színházi szezonban ünnepezt primadonnánkról, Horváth Miciért, most újabb hír érkezik. Párbajozott miatta egy tiszteske, meg egy hírlapíró. Az egész úgy tünik fel, mint egy kis diákhistoria. A provokáló nem is ismerte személyesen a primadonnát, soha se beszélt vele, csak színpadon látta egyszer-kétszer szerepelni. S mégis párbajozott miatta. Az eset különben így történt: Egyik pécsi kávéházban újságírók és katonatisztek társaságában szóba kerülve művészeti és színházi dolgok, egyik pesti hírlapíró sértő megjegyzést tett Horváth Miciért, a pécsi színházi publikum becézett szubrettjére. Erre egy zászlós aki még csak most hagyta el a katonai iskolát s vette föl a ragyogó tiszti uniformist, magyarázatot kért a hírlapírótól. Minek színezzük tovább a dolgot, párbaj lett belőle, a felek könnyű sérülést szenvedtek. Hej, tudtuk mi azt, hogy Pécsen is sok galibát csinál Horváth Mici. Hanem hogy az emberek ma sem okosabbak, mint régen voltak, ma is a párbaj vizözönelőtti ostobaságával mutatják ki hódolatuk legmagasabb fokát: ezt igazán csodáljuk.

* **Céceki csendélet.** A közeledő téli szezon a következő előjelekből állapítható meg Céceki kisközségben: Eddig ismeretlen tettesek kirabolták a vasuti pénztárt és elvitték annak 54 korona 53 fillér tartalmát. A tanító udvaráról ellopták a vágott fát, Bezsán Lőrincet pedig megfosztották kilenc tyukjától és egy kakasától. A csendőrség nagy eréllyel nyomoz, el is fogták az összes gyanús alakokat, de nem sikerült rájuk bizonyítani a lopásokat. Ja, rossz a termés, nagy az éhség és hideg van.

* **Gyufaoldatot ivott.** Andriaszki Margit 29 éves budapesti születésű cseléd, Kolozsvári-utca 53. szám alatti lakásán tegnap délután életuntása miatt gyufaoldatot ivott. A mentők beszállították az izr. kórházba. Gyorsan alkalmazott gyomormosás következtében az életunt cseléd 8 nap mulva elhagyhatja a kórházat.

* **Kellemes meglepetést** szerzett gróf Széchényi Miklós tegnap este a vadászatról hazatérő vendégeinek. Az Erdődy és Széchényi grófok és főrangú hölgyek vasora után a kisterembe vonultak, ahol már készen várta őket egy rögtönzött mozinézőtér. A kegyelmes ur meghívta Vajda Sándort, a Vigadó mozgó igazgatóját, aki az előkelő társaságnak bemutatta a tökéletes házi mozi, Pathé Cook-ot. A vendégeknek rendkívül tetszett a kedves ötlet és kellemesen mulattak az érdekes filmekben.

* **Biharmegye koleramentes.** A mily nagy riadalmat okozott az első kolera-hír Biharmegyében ép oly megnyugtatólag veszi tudomásul mindenki most, hogy a vármegye ismét koleramentes. A Tiszántul megírta annakidején, hogy Novák György érmihályfalvi lakos, akin a zsidai kolera konstátáltak, annyira a javulás útján van, hogy pár nap mulva elhagyhatja a kolera barokot. Azóta állandóan küldték Novák váladékát a bakteriológiai intézethez vizsgálat végett. Az intézet azonban tegnapig minden alkalommal talált kolera bacillust és így a felszabadító intézkedéseket nem lehetett foganatosítani. Tegnap végre megjött a vizsgáló intézet távirata. E szerint úgy Novák György, mint a vele érintkezésben álló egyéneknek az intézet nem talált kolera-bacillust, ami azt jelenti, hogy Érmihályfalva koleramentes. Fráter Barnabás alispán a távirat vétele után nyomban intézkedett, hogy a megfelelő intézkedéseket foganatosítsák. Az intézet jelentését azonnal tudatták az érmihályfalvi előjárókkal, ahol nagy örömmel fogadták a kedvező értesítést. Egyidejűleg tudatta az alispán a közönséggel, hogy az esetben, ha 28-án, tehát tegnap estig újabb koleramegbetegedés nem fordul elő, a községet feloldja a zár alól, illetve a községet koleramentesnek nyilvánítja. Tegnap estig tényleg nem történt megbetegedés s így ma már Érmihályfalva ismét szabad. A zár feloldásáról az alispán értesítette az összes szomszédos vármegyéket is.

* **Az Uttörő — vicc-lap.** Egy cseppet sem különös ez a kitétel, bár kissé szokatlan. Ugy került most bele lapunkba, hogy a jogakadémiai olvasókör egyik tagja, indítványt tett az iránt, hogy most kevés vicc-lap jár az olvasókörnek, rendeljék meg vicclapnak az Uttörőt, a Világot meg a Népszavát. — Az akadémián furcsállották és különösnek találták ezt az indítványt, mi pedig azt tartjuk különösnek, hogy erre csak most jött rá az indítványozó.

* **A lejtőn.** (A Vigadó mozgó bemutatója.) Csak ma, kedden marad a Vigadó mozgó műsorán „A lejtőn” című hatalmas népszimű. A két felvonásos modern slágerdarab Ervin Carre műve, pazar kiállítás keretében elsőrendű művészek alakítják a főszerepeket. Olaszország csodás szépségeit mutatja be két pompás természeti felvétel. Kitűnő vigjáték „Móric és a nyakkendő.” Rendkívül kacagató a „Pupák cseresznye” című bohózat.

* **Leszurta a feleségét.** Tegnap délben a Kolozsvári-utcán véres dráma játszódott le. Lakatos Pál nevű cigány és a felesége nyilt utcán összeszólalkoztak. Mindketten beváltak rugva, trágár szavakkal illeték egymást és az asszony erősen arcul ütötte a férjét. Lakatos Pálban felfort a vér, kést rántott és markolatig beledöfte a felesége bordái közé. A megszurtt asszony eszméletlenül esett össze. Beszállították az izr. kórházba, ahol ápolás alá vették ugyan, de semmi remény nincs arra, hogy felgyógyuljon. A gyilkos cigányt a rendőrség vette őrizet alá.

* **Az aradi kulturpalota.** Lélekemelő szép ünnepek keretében avatták föl Aradon a város bőkezűségéből az állam és a Kölesey egyesület hathatós támogatásával épült monumentális kulturpalotát okt. 25. és 26-án. Az ünnepeken a főváros elöljárói is megjelentek s Rákosi Jenő és Herczegh Ferenc klasszikus szépségű fölszólalásai tették a gyönyörű magyar ünnepet — amelybe egyetlen dissonáns hang sem vegyült az új magyarok részéről — feledhetetlenné. Városunkból dr. Karácsnyi János és dr. Vucskics Gyula kanonokok vettek részt a Történelmi és Régészeti egyelet képviselőiben a nyilvános könyvtár képviselőiben pedig Bodnár János könyvtáros volt jelen, mint a város kiküldötte.

* **A főpapok meggyanúsítása.** A Nap egyik minapi száma tudvalevően azazal gyanúsította meg a hercegprímást s több püspököt, hogy a kinevezésükért százezreket adtak a pártkasszának. Csernoch János hercegprímás nyomában a cikk megjelenése után sajtópört indított A Nap ellen s bejelentette a vizsgálóbíróknak, hogy a legmesszebbmenő bizonyítást kívánja, most arról értesülünk, hogy Giattfelder Gyula esanádi püspök szintén sajtópört indított az említett újság ellen. A panaszföjlentést a püspök nevében tegnap adta át Szőke Gyula doktor ügyvéd a sajtóügyi vizsgálóbíróknak.

* **A bűvész ur.** A kolozsvári rendőrkapitányi hivatal a következő értesítést küldte: „Több rendbeli kerékpárlóással terhelt Hajdon Iván, álnéven Szabó István, Horváth István, Körmendi Károly és Kóltai Károly ószedi születésű 24 éves román. kath. nőtlén asztalossegéd. A soknevű tolvaj magát joghallgatónak, mechanikusnak, sofförnek, recitátornak, bűvésznek és zongorakészítőnek is mondja. A sok mesterséggel bíró egyén termete középnél magasabb, testalkata erősen fejlett, egészséges arcszínű, arca hosszszas, hajzata barna. Lopásait a megejtett nyomozás szerint a cs. és kir. 51. gy.-ezred színjelzésével ellátott, hol őrmesteri, majd szakaszvezetői zubbonyába követi el. A kolozsvári rendőrség e nagystilű szélhámost és tolvajt Nagyváradon keresteti. Itt biztosan megtalálják.

* **A tangó Nagyváradon.** Antalffy Margitka, a kitűnő táncnő óriási áldozatok árán lehozta Nagyváradra a tangót, a mely most valósággal lázba ejtette az egész fővárost. A kitűnő balletmesternő nov. 3-án kezdi meg az ideai táncnői kurzust, amely három hónapra fog terjedni. Lesz gyermekdiák kolon s külön a felnőtteknek. A beiratkozások már folynak a Teleky-utcai táncintézetben (3. szám I. em.) Minden vasárnap délután és este nagy boszton-gyakorló kolon. Külön balletanfolyam. A szezon szenzációs táncát: a tangót eddig egyedül az Antalffy-táncintézet jogosult Nagyváradon tanítani. A bájos táncból különórát lehet csak levetenni a nap bármely szakában.

* **Községek figyelmébe.** Tekintetes Községi Elöljáróság! Tisztelettel értesitem, hogy a kolera elleni óvintézkedéshez szükséges, valamint egyéb járványok idején is a betegek elkülönítésére nélkülözhetetlen egyszerű járványkórházi ágyfelszereléseket stb. szakszerű kivitelben állandóan raktáron tartom, községeknek a legmegtámasztottabb meg szabott egységárban és 3 havi kamatmentes várakozásra szállítom. — Telefon 905. Kiváló tisztelettel: Weisz Kálmán Kossuth-utca 3. a Sas-szálloda mellett.

* **Meghódította a hölgyeket Mlle JULIETTE** elsőrendű művészeti műveltségével Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett). Telefon szám 827.

* **Egy nagyváradai cég kettős kitüntetése.** Mi sem bizonyítja jobban a nagyváradai ipar és kereskedelem életerejét, mint hogy a napokban kettős kitüntetés ért egy helybeli céget. Ugyanis a helybeli Rosenzweig-féle fűzőgyár kinevezetett az állami tisztviselők, cs. kir. katonatisztek bevásárlási központ szerződéses szállítónak; továbbá „A Közigazgatási Tisztviselők Országos Egyesületének” szerződéses szállítójának.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyújt bővebb felvilágosításokat. Leszámítoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

Aruraktár leredukálása folytán

mélyen leszállított árak

Kossuth-utca
elején.

Kertész S. Sándor

női divatáru házában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

Rosztium, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosó barhetek, zephierek és kartonok. Kész női és férfi fehérneműek.

Paplanok. Szörme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és hélésárúk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök. Telefon az egész vidékre 10-30.

* **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben Szilágyi Dezső-utca 6. szám alatti (telefon 13-21.) telephelyen nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages Körház-utca 6. szám alatt (telefon 13-52.) van, hol egy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

* **Ossi-tér 14. sz. házbán** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

* **Elköltözés miatt** egy esinos hálószoba berendezés jutányosan eladó. Kolozsvári-utca 39.

* **FIGYELEM!** Óriási választékok iskola szerekben csak Klein Vilmos és Társa cégnél láthatunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötnyek, gyermek esőernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 filléért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

* **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

* **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvány és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvány hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvány és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

* **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsvári házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

* **Vörösbör!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés csemegeszőlő; kitűnő pecsenye és pezsgőborok; köhániai maláta és szalon sörök, MERTZ NÁNDOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalkozás
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hírnévnek örvendő szabadkai női tambura zenekar Kurina Mátyás karmester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai. Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Pécsi Margit Szücs Annuska és Vég Micike énekesnők. Kezdeté este 8 órakor, szabad bemenet. Szives pártfogást kér Kurina Mátyás karmester.

* **Tekintettel a rossz pénzügyi viszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható Ungerleider Salamon-nál Szent János-utca 4. sz. alatt.

A Máv. és a Félix-fürdő. Nagyvárad közönségének ama része, amely évek óta hiányát érezte annak, hogy október elseje után nincs megfelelő vonatközlekedés, amely lehetővé tenné a városi közönségnek, amely nincs abban a helyzetben, hogy a fürdőben lakják, dacára annak, hogy ott a legolcsóbb penzió-rendszer van október 1-től bevezetve, a Félix-fürdő valóban csodálatos gyógyhatású forrásait használhassa, most örömmel fogják fogadni a MAV ama valóban üdvös intézkedéseit, hogy a Félix-fürdőből minden este egy külön vonatot indít Nagyváradra. Ezen naponta közlekedő különvonat beállítása következtében a Félix-fürdőbe Nagyváradról 4 órakor, vagy Várad-Velencéről 4 óra után a rendes belényesi vonaton lehet kiutazni. A nyár folyamán a belényesi vonatra vonatkozó felszállási tilalom, magától értetődik, megszűnt. A fürdő használatára elegendő idő áll rendelkezésre, mert a visszautazás, minthogy a rendes belényesi vonat már este 6 óra 37 perckor indul ezen új különvonaton történhetik, mely este 8 óra 02 perckor indul. Ugy a MAV, mint a belényes-vaskóhi vonat igazgatóságát ezen üdvös, a város gyógyulást kereső közönségére rendkívül fontossággal bíró intézkedésért, a legteljesebb elismerés illeti. A fürdő kezelősége természetesen a legnagyobb előzetekénységgel gondoskodik róla, hogy a fürdők mostantól fogva egész télen át is használhatók legyenek, a vendéglő üzemet fentartja, a fürdőpihenők, folyosók pedig állandóan fűtve vannak, úgy hogy a meghülés veszélye teljesen kizártnak mondható. Hisszük is, hogy ezen kitűnő alkalmat a közönség tömegesen fel fogja használni és úgy a fürdőket, mint a vendéglőt is állandóan igénybe fogja venni.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11-95.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállóval szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefonszám 1359.

x **A városligeti kútháznál**, közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szálló-lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Uri Jehennemű, «FOWNES» keztyű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

x **Este van, este van**, kiki nyugalomban, kicsiny kis fiacskám alszik a káromban, bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyéb játékról, hozok is én néki a Párisi Bazárból.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhette be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagé-kapu mellett.

x **Szállás-utca 12. sz. házban** öbbszobás mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rács és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20-25 számig 2 korona, 26-28 számig 4 korona, 29-34 számig 5 korona. Fiu boks cipő 35-36 számig 7 korona, női chevrou vagy boks cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boks cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve **Feketénél**, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabb és legrészebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sárkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégablak, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2-40 kor. fél kilós próbadozoz 1:20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők
teljes fiu kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza
cégnel kaphatók.

Egy jó házból való fiu tanulóul

felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

Fogak és fogsorok úgy kaucukba mint aranyba fogtatva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, híd munkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László és Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

Legszebb és legolcsóbb zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSIL-LÁROK** óriási választékban a Budapesti főútleletünkből megérkeztek. Meglepő **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető **vételkényszer nélkül**

vétel **STERNBERG** és eladás régiség, ékszer és műkereskedés **Szt. László-tér, Kishidő.**

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedd: **Buksi.**

Szerda: **Buksi.**

Csütörtök délután: **Cyránó.** (Ifjusági előadás.) Este: **Támlásszék 10.**

Péntek: **Byzanc.** (Bihari Ákos és báró Gorrup György vendégfellépte.)

Sombat délután: **A Molnár és gyermeke;** este: **Vasgyáros.**

Vasárnap délután: **Cigányprimás;** este: **János vitéz.**

Buksi. Az ember igazán nem tudja, kiknek a számára íródott a **Buksi**: gyerekek vagy csak dohányzók számára? Vannak benne gyerekek szórakoztatására szánt gyerekes trükkök, ponny-lovak, makrancos publi, a ki nem akar szépen levest enni, medvetáncoltatás stb. és vannak olyan botrányosan drasztikus kiszólások, a melyek hallatára a legöregebb nilusi viziló is elpirulna. Ezeket a részleteket leszámítva, alig van valami az egész darabban, a mi még megemlítést érdemelne. Zenéje itt-ott nekilendül, aztán a hétköznapi porába hull. A meséjéről pedig egyáltalán nincs mit mondani, olyan üres képtelenség. Legjobb volt — aránylag az előadás; az is csak aránylag, mert több próba nem ártott volna s akkor nem történt volna meg az a zökkenés, hogy egyszerre csak kinos csend alakjában jelentkezett a szerep nemtudás, máskor meg az egyik szereplő egész párbeszédre átugrott s a partnerének kellett itt a helyes kerékvágásba visszaiga zítani. A darab trükkjeit azonban jól kihasználták. **Tompa** a címszerepben pompás komikus tehetségét kitűnően érvényesítette. Táncazámai különösen sikerültek; **T. Sándor**

dor Ilonával együtt előadott táncoktatót többször megújították. Igen jó alakítás volt — ha már itt tartunk — a T. Sándor Ilonáé is; látszott, hogy szerepére ambícióval készült. Kállai Jolán, (pompás öltözéke) a mindig fess Kerényi Irén, Medgyaszai, Leövey, T. Pogány Janka, Gróf László, Medgyaszainé, mind jobb ügyszó melletti buzgalommal ügyeskedtek. Saruga Irén ambíciójával nem áll arányban az elért siker. A darab kiállítására szép — mit ér, ha a ráaggatott cífrások alatt madárijesztő zörög?

—r.

Ifjúsági előadás. Csütörtökön délután 3 órai kezdettel ifjúsági előadást tart a színház, amely alkalommal Rostand Edmond klasszikus drámája: Cyránó kerül színre, a címszerepben Tóth Elekkel.

Fényes Annuska, a legfiatalabb operett-primadonna tegnap Nagyváradra érkezett. Dr. Örley György kir. közjegyző vendége. Tegnap este megjelent a *Buksi* előadásán Örleyék páholyában s a színházi publikum erős gukkertűz alá vette a szép szőke gyerek-primadonnát. Fényes Annuskát kedvesen mulattatta az előadás s tetszett neki a Saruga Irén játéka is, mely Budapesten tudvalevőleg az ő szerepe.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy az

őszi és téli legújabb kaplatformák megérkeztek.

Továbbá a legszebb és legújabb divatu tollak. Ugyiszintén átfarmázásokat jutányos árban elvállalok.

Tisztelettel

M. WEISZMANN JULISKA
Nagyvárad, Bajza-utca 7. sz.

MULATSÁG

Szüreti mulatság Mezőtelegden.

Szépen sikerült szüreti mulatságot rendezett f. hó 4-én a magyarországi munkások rokkanat és nyugdíjgyuleteinek 336-ik mezőtelegdi fiókpénztára. — A vasuti szálló helyiségeiben tartott mulatságon a szőlővel szépen díszített terem, a résztvevők között kisorsolt szőlőkösár, a szebbnél-szebb csószlányok és csószók festői csoportja által előadott „szüreti dal” élénk feltűnést keltettek. Volt még dal és a Bródy Jenő által előadott tréfás fényképezés, mely rendkívül mulatságos volt, ezután a legjobb kedvben levő fiatalok tánca perdült, ami a reggeli órákban ért véget. A fiókpénztári különsegély alapján felülfizettek: Hagedorn János 8:80 K, Fenyvesi Ferenc, Rehberger Zoltán 3:60 K, Kiss Ferenc, Szabó István 2:60 K, Tulkán Ferenc, Kiss József 2:40 K, Fried Irén, Kabai György (Kolozsvár) Gödör László, Kercsedy Árpád, Brody Jenő 2-2 K, Guth János, Szentpétery István, Kenéz Sándor, Bragye János 1:60-1:60 K, Lindenfeld Márton 1:40 K, Dienes József, Bulsán Miklós, Kont Vilmos, Horváth János 1:20-1:20 K, Zbudil Ferenc, Kiss Ferenc és Bakos József 1-1 korona, Kont János, Niederkorn Péter, id. Lindenfeld Miksa, ifj. Lindenfeld Miksa, Teszár Ferenc 0:80-0:80 K, Földes Elek, Kaszó András, Kiss Ferenc, Balogh Sándor 0:60-0:60 K. Melyért ezután is köszönetét fejezi ki a rendezőség.

IRODALOM

...

Uj Idők. Az Uj Idők legújabb száma közli Farkas Pál A konventbiztos című történelmi színművének utolsó jelenetét. A lap élén Biró Lajos folytatja a Szentlélek lovagja című társadalmi regényét. Krudy Gyula Tivoli című elbeszélését Paál Jónak Szentszövetség Pesten című cikke követi. Kilényi Gyula a Gálapagosról ír, a Panama-esatornamenti szigetesoportról. Muraközi Gyula novellája, Szaboleska Mihály, Lenkei Henrik és Farkas Imre verse tarkítja még a lap szövegrészét. A képek közül felemlítjük a pozsonyi Erzsébet-templom fényképét és József királyi herceg és családja szarvasvadászatáról készült fotografiákat.

SPORT

...

NAC-DKAS mérkőzés.

Eredmény 2:1 a NAC javára.

Egymást követő két vasárnapon a két legjobb debreceni csapattal játszott a bajnoki mérkőzését a NAC.

Míg a DTE-t a multkor elég biztosan és könnyen verte, a DKASE ellen csak nehezen tudott boldogulni. A DKASE-t a NAC 3:0 eredményre szokta legyőzni, mivel pedig most mindvégig erős és kétes volt a harc, eszerint jelenleg a DKASE legjobb debreceni csapat s a bajnok csapatnak a leggondosabb összeállításban kell kiállnia, ha győzni akar.

A NAC 10 emberrel kezdte a játékot s a DKASE röviden 2 kornert is ért el, de mikor Strasser a csatársorba állt, változott a helyzet. Az első goalt a NAC adta be Kátóna révén, melyet a kitűnő Pongrácz a féldél végén kiegyenlített. A második féldélben 11-esből Strasser szerezte meg a győztes goalt, heves támadások dacára is megtartja azt.

A NAC kissé zavartan, bomlott csatársorral működött, mert Strassernek hol hátvédet, hol fedezetet kellett játszani. Strasser kitűnő és fáradhatatlan volt, ő nyerte meg a meccset. Jók voltak még Kovács, Radics, Máthé, a debreceniek közül Pongrácz, Szikszay János s a Ballák, Biró S. a BAK-ból jól bíraskodott.

Főverseny előtt a NAC ifjúsági csapata játszott és győzött az NKASE fejlődő csapata ellen 3:0 arányban.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

...

Lefejezte a szomszédját.

Borzalmas kegyetlenséggel gyilkolta meg egy oláh paraszt ember, Barza Vazul, a szomszédját Moco Tógyert, aki a lovát az lucernásában legeltette. Emiatt annyira feldühösödött, hogy az est sötétjében kiment a lucernásba és ott Moco Tógyert egy fejszével valósággal lefejezte. Belényesszentmiklóson ez év május 19-én történt a rémes gyilkosság, amelyről annak idején részletesen megemlékeztünk.

A nagyvárad kir. törvényszék esküdt-bírósága tegnap kezdte tárgyalni az ügyet Vámosy Mihály törvényszéki bíró elnökletével. A vádat Vattay József királyi ügyész képviseli, a védelmet dr. Zigre Miklós ügyvéd látja el.

A gyilkos nem tagadta a tettét.

— Annyira meg voltam zavarodva, hogy azt se tudtam, mit csinállok, mondotta.

Kihallgatták a tanukat és a délután folyamán elhangzottak a perbeszédok. Itélet ma délelőtt lesz.

TÁVIRÁTOK

...

Rotschild levele.

Róma, okt. 27.

A londoni Rotschildok egyike levelet irt Mery de Val államtitkáramelyben bizonyítékokat sorol fel a vérvád ellen és arra kéri, hogy cáfolja meg a vérvád hírét. Az államtitkár hitelesnek mondotta egyes pápák vérvád ellenes nyilatkozatát és azok történelmi hűségét igazolta.

Vilmos császár tanácskozásai

Budapest, okt. 27.

Bécsből jelenti a „Budapesti Tudósító” Vilmos császárnak tegnap délután gróberchtold külügyminiszterrel folytatott tárgyalása alatt utalás történt arra, hogy a szerb csapatoknak nemrégiben Albániából történt kivonulása a hármasszövetség egyértelmű fellépését dicséri. Berchtold megragadta ezt az alkalmat, hogy a német császárnak a Németbirodalom hűséges támogatásáért köszönetet mondjon.

Az olasz kamarai választások.

Róma, okt. 27.

Tegnap kezdődtek meg egész Olaszországban az általános kamarai választások. Mind az 508 mandátum most kerül betöltésre. A választások az új törvény alapján mennek végbe, amely szinte általános választói jogot adás a választók számát 3,319,207-ről 8,672,249-re emelte. A szavazási mód változott, hogy lehetővé tegyék az analfabétáknak is a szavazást. A választási harc kimenetele iránt óriási az érdeklődés. Az 508 kerület jelöltjeinek száma körülbelül 1300. Egyes választókerületekben két jelölt küzd. A volt és most nem pályázó képviselők száma 68. Negyvenöt választókerületben csak egy jelölt van. Azok között, akiknek nincs ellenjelöltjük, van Giolitti miniszterelnök, Teosco pénzügyminiszter Finocchiaro-Aprile igazságügyminiszter, valamint Luzatti volt miniszterelnök. Ceccano kerületben 7. Levante és Csimó kerületekben 6-6 jelölt verseng a választók kegyéért. A pótválasztásokat vasárnap 2-án ejtik meg.

Repülőverseny — szerencsétlenségekkel.

Berlin, okt. 27.

Pégoud a híres francia aviatikus tegnap röpült másodszor a johannisztali repülőtéren nyolcvanezer főnyi közönség előtt. Minden képzelhető közlekedési eszköz csak a repülőtérré közlekedett, de a forgalmat még így sem lehetett lebonyolítani. Igen sok szerencsétlenség is történt e miatt. Egyesek, akik Pégoud repülését mindenáron látni akarták, államvasuti kocsik tetején tették meg az utat. Egyikük azonban leesett a kocsik tetejéről és a kerekek között halt meg. Nagyon sok gépkocsiszerencsétlenség is történt. Az egyik szerencsétlenül járt gépkocsi teljesen összetört és a bennülők közül kettő életveszedelemesen, kettő könnyen megsebesült. A tömeg nagy része még közelébe

sém juthatott a johannisztali repülőternek. Pégoud repülése minden baj nélkül, simán ment végbe.

Kivonultak a szerbek Albániából.

Belgrád, okt. 27.

Belgrádból érkezett távirat szerint Stefanovics, a külügyminisztérium főtitkára, megjelent Storch belgrádi osztrák és magyar diplomáciai ügyvivőnél és közölte, hogy a szerb csapatok már szombaton délben visszavonultak Albániából a londoni nagyköveti reünio által megállapított határra. Ugyanekkor ugyanezt közölte Joanovics bécsi szerb követ Berehtold gróf külügyminiszterrel.

Nem alkuszunk!

Budapest, okt. 27.

A Forgalmi Bank r.-t. ma kijelenti, hogy téves az a hír, mintha ő alkudozásba bocsátkozott volna a kormánnyal a margitszigeti játék-bank ügyében.

Letartóztatott százados.

Szeged, okt. 27.

Erdélyi Elemér nyug. századost ma egy rendőrtiszt előállította a déli korzóról, mert uri leányokat inzultált. Erdélyi szanatóriumban is volt már, nagyfoku idegességben szenved és titalom ellenére egyenruhában jár. A rendőrtisztre kardot rántott, mire nyomban letartóztatták.

Désy Zoltán Tisza ellen.

Marosvásárhely, okt. 27.

Désy Zoltán ma az állandó választmányban heves beszédet tartott Tisza ellen, mire a választmány elfogadta azt az indítványt, hogy bizalmatlansági indítványt terjesztsenek a holnapi közgyűlés elé.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.46
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.33
Októberi rozs	— — —	7.94
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.95
Októberi zab	— — —	7.27
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.47
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.33

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	819.50
Osztrák hitelrészvény	—	622.—
4%-os koronajáradék	—	80.85
Osztr. magy. államv.	—	690.—
Jelzálogbank	—	421.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	509.75
Hazai bank	—	279.50
Magyar bank	—	544.—
Keresk. bank	—	3700.—
Rimamurányi	—	679.50
Salgótarjáni kőszén	—	745.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1031.—
Közuti vasút	—	634.—
Városl. villamos	—	351.—
Adria	—	572.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A legszórakoztatóbb

hangszereket szállítja

Wagner „Hangszer-Király”
Budapest, József-körut 15. (Telefon.)

A milánói, párisi és londoni kiállításon az első díjjal kitüntetve.

Hegedű, 16 drb. felszereléssel 12 korona.
Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.
Kétsoros hangverseny harmonika 25 korona.
Beszélőgép, hatalmas hang 40 korona.
Csodaráztrombita, erős, 6 korona.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona.
Javítási szakműhelyek!

Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljünk a „Wagner” névre és a 15. házszámra.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kittiű saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Olcsó és szép sirkeresztek

cement alappal fejfák, sirtáblák domborura préselt betűkkel kaphatók

Maár Lajos és Testvére lakatosoknál Teleky-u. 45.

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, piperezappan, kozmetikai, arc- és kézpolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmeticeába vágó cikkeit a legjobból a legjobbakat olesóbban a legolesóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszer és háztartási értesítőket» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Köfaragó-u. 7. sz.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrüket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakkerü építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglegi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalai és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Megérkeztek

a Hyacint és tulipánhagymák!

Halottak napjára

CYCAS és PÁLMA levelek.

Capvirág fehér 1 kiló 4-6-8 koronáig, színes 9 és 10 kor.

Präparált diszlevelek és füvek.

Különféle viaszvirágok.

SELYEM és KREPP PAPIROS.

SZAGMENTES tiszta jófővő lencse, borsó, bab, mák, köleskása, dió. **VIRÁGCSEREPEK** és **TÁLCAK.**

Teljes tisztelettel

Dell'ortó Károly, Nagyvárad.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét** áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom. Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonos emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából, kénytelenek voltunk tetemesen **magnagyobbítva áthelyezni:** Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám alá, ahol ezentul mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elgithetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket, igen tisztelt vevőközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban egy **ingyen bevásárlási napot rendezünk.**

Minthogy ezen ingyen nap feltételeit itt részletezni, helyszüke miatt, nem lehet. Kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová, **ingyen és bérmentve megküldünk.** Címünk: Parfumerie „Hez” illatszerár és háztartási cikkek szaküzlete, Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

8 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 194 kor., női ingek 194 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülők 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Vas- és réz-BUTOROK

még csak rövid ideig mélyen le szállított árban kaphatók

Tonk Emilnél

Rákóczi-ut 13. sz.

Üzlet áthelyezés

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt vevő közönséget, hogy

Bémer-téri üzletünket u. a. ház kapu melletti helyiségébe helyeztük át.

Hungária cipőgyár

r.-t.

(ezelőtt Moskovits Farkas és Tsa. r.-t.)

(Bazár-épület) Rákóczi ut 2.

Telefon 687.

Telefon 687

Merza Kálmán

sziogyártó, nyerges és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot,** nyerges és versenyostorokat. Kívánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakatos munkák **vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzuzók stb. **Láncoz kutaink** ugy tartósság mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemű gépjavítások **szakszerűen és gyorsan** eszközöltetnek.

Tűzijáték kiállítás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbbranchu különlegességek előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) dírbekadása

Ujonnán épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkal órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Jenny Jerő

órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerészeti munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

UJ keztyüs és sérvkötő készítő!!

Keztyük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bál i keztyük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltetnek. **Ruganyos sérvkötők 4 korona.**
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Mielőtt gramofon lemezt vesz,
Hallgassa meg a

COLUMBIA lemez

szenzációs őszi újfelvételeit,

a legtökéletesebbek és a legjobbak.

Király Ernő csak **COLUMBIA** lemezen énekel.

Kapható kizárólag **LŐRINCZ** cégnél
Bémer-tér.

Telefon 12-68.

Kérje a legújabb lemez jegyzéket.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatalcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fütőszén

házhoz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.